

Narodni Socijalist

Uredništvo je v „Narodnem domu“, I. nadstropje.
Upravništvo na Marijinem trgu št. 8. — Telefon št. 44.

Dopis naj se frankirajo. — Rokopis se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto.

„Narodni Socijalist“ velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto naprej . . . K 16— četrt leta K 4—
pol leta K 8— en mesec K 1-50

Oglase se računa po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok
ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 v, za večkrat popust

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Naša pot je prava.

Na Češkem je nova koalicijska vlada. Vsled izida volitev v občinske odbore, katere volitve so pokazale, da je večina češkega prebivalstva socijalistična, se je morala izpremeniti tudi vlada češko-slovaške republike. Vodja narodno-demokratske stranke dr. Kramář je odstopil in z njim vred cela vlada. Prezident republike je po dogovoru s socijalističnimi strankami in agrarci poveril Tnsarja, da sestavi vlado. Češko-slovaška socijalistična stranka je stala na stališču paritete vseh strank nove koalicijske, to je na stališču paritete socijalnih demokratov, narodnih socijalistov, agrarcev ter Slovkov. Socijalno-demokratski ministrski predsednik je to obljubil in ravnotako zagotovil, da bodo za ministre predlagani le tisti, ki jih stranka določi. Kljub tej obljubi je pa predlagal prezidentu v imenovanje od narodno-socijalistične stranke osebo (dr. Heidlerja za trgovino), s katerim stranka ni bila zadovoljna, ker zastopa nazore, ki se z njenim programom ne strinjajo in širi te nazore v tedniku (Češka Demokracija), katerega češko-slovaška socijalistična stranka (nar. soc.) ne priznava za svoj list. Vsled tega malo lojalnega postopanja, ki je češko-slovaško socijalistično stranko pripravilo v vladi ob eno mesto, se je koalicijska v novi vladi precej zrahljala in stoji le na treh nogah, socijalističnemu bloku, to je kooperaciji socijalnih-demokratov s češko-slovaško socijalistično stranko je pa zadal silno močan udarec tako, da na kako združitev obeh socijalističnih strank za najbližjo dobo nikakor ni misliti in so tozadavne vesti v našem časopisju preuranjene. Nasprotno povdarja češko-slovaška socijalistična stranka, da bo sedaj naprej nastopala samostojno, kar da ji bo le v korist, ker ji ne bo treba nositi soodgovornosti za razne prej črno-rumene, danes pa boljševiske protidržavne socijaliste v socijalno-demokratski stranki. Zadnji zbor strankinega načelstva je sprejel resolucijo, v kateri je dal izraza tej novi orientaciji in v resoluciji posebno določbo, s katero se stranka pozivlja, da ne pozablja na gojitev narodnega čuta, ker je ta slej kot prej združevalo in spojilo češko-slovaške (nar. soc.) stranke.

Sklep o tej zadnji točki je za nas posebne važnosti, ker kaže, kako se drugod, ki so kulturno precej dalje pred nami, nazira na narod, narodnost in narodno zavednost, če tudi imajo svojo narodno državo, medtem ko bi pri nas iz političnega in kulturnega življenja nekateri prav radi eliminirali delo za povzdigo narodne zavesti. Če to morejo in smejo na Češkem, kjer je narodna, kakor državna zavest in zavest edinosti že takorekoč v povoj.

Dogodki zadnjih dni na Češkem kažejo, da hodi narodno delavstvo v svojem socijalizmu pravo pot.

Usem ljubljanskim članom N. S. Z. smo poslali današnja številka „Narodnega Socijalista“ s položnico. Poravnajte takoj naročnino, da se bo list redno dostavljal. Oni, ki je že naročil, oziroma plačal list, naj shrani položnico za prihodnjič.

Ne gremo se!

Zmagovalka je ententa, kaj jo brigajo pravice narodov, kaj jo briga politična morala! Štirje možje sede v Parizu in kroje nov zemljevid. Če pri tem zarezajo v živo meso tega ali onega naroda, kaj jim mar? Samo, da je zadoščeno njihovemu imperijalizmu. Mali narodi pa naj bodo zadovoljni, da jim ententa sploh dovoli živeti.

V svojem imperijalističnem zmagoslavju ententa le ni nemotena. Na iztoku je velika država, kjer gospodarijo po svoje in se za želje in povelja entente niti malo ne zmenijo. Ruski boljševiki groze zmanjšati sijaj in uspehe ententine zmage, boljševizem grozi uničiti zapadni imperijalizem. In ta iztočna bolezen se je prišla tudi Ogrske. Ententi je to strašno neprijetno. Zlasti ji ne gre v glavo, da si upa mala Madžarska delati po svoji volji in proti načrtom entente. Hoče jo za to kaznovati in napovedala je madžarskim boljševikom boj, od nas pa zahteva, naj pošljemo svoje čete na Ogrsko. Mi naj se borimo proti upornemu sosedu, da bodo gospodje v Parizu lahko mirno spali. In vrhu tega se naj bore naše čete še ob strani laške konjenice. Gospodom v Parizu moramo v tem slučaju že odrekati poslušnost. Madžari si naj uredijo svoje razmere doma, kakor hočejo. To je njihova stvar, ki nas ne briga toliko časa, dokler Madžari ne ogrožajo našega kraljestva. Da bi pa šli v boj za interese zapadnega imperijalizma, ki je našemu narodnemu telesu amputiral tako velike dele in ki je izročil tisoče in tisoče naših sinov v najhujšo narodno sužnost, zato smo že prezreli in prerazsodni. Izgubili smo že preveč svojih najboljših sinov, naš narod je v dolgoletni vojni izkruvel, kar pa imamo še moči, braniti jih moramo in negovati za boj — proti zapadnemu imperijalizmu. In kdo ve, če ne bomo v tej sveti, osvobodilni vojni rahli zaveznikov tam, kjer bi si sedaj nakopali sovražnike.

Neznosne razmere jugoslovanskih železničarjev.

Beda je priklopela do vrhunca. Skrajni čas je, da se zganijo merodajni faktorji ter v izogib nepreglednim posledicam nujno odpomorejo, predno jugoslovanski železničarji, ki so pozazali dovolj patrijotične potrpljivosti v najbednejšem položaju, posežejo po samopomoči. Vsaka stvar do svoje meje! Minister saobračaje se sedaj izgovarja, da ni bil informiran o težavnem gnotnem položaju jugoslovanskih železničarjev. Izgovarja se tudi, da država nima denarja, da bi odpomogla bedi. Mi pa smelo trdimo, da so to prazne fraze. Časa je bilo dovolj. Že davno bi se prometne razmere, ki škodujejo državi za milijone in milijone, na Hrvaškem, Sremu, Bački in Banatu lahko vredile. Že davno bi vlada morala odstraniti tuje elemente, državnice škodljivce iz tega ozemlja ter na njih mesto nastaviti stradajoče slovenske železničarje, katere je iz rodne, po Italijanih zasledeno slovensko zemljo kruto izgnal sovražni imperijalizem. In meste, da bi te trpine sprejela Jugoslavija z dobrotimi

odprtimi rokami v službo, oškodovala za prestane muke, se morejo še danes kot prognanci potikati po taboriščih, živinskih vagonih, iskati pomoči pri sorodnikih in dobrih ljudeh ali sosebno delavci gledati gladni smrti v obraz. Tudi oni uslužbenci, ki so imeli srečo, da so v novi državi prišli do kruha, prav posebno v Sloveniji naravnost stradajo, tembolj, ker so pošteni. Železničar iz Banovine se norčuje iz slovenskega železničarja, ker ni dostopen podkupovanju in veriženju ter mu zaničljivo meče v obraz, da je bebec. Ali naj slovenski železničar trpi zgolj radi tega, ker je lojalni in ni boljševik in komunist? Ali naj tudi on veriži, goljufa in krađe na škodo državi, da bode lahko dobro in brezkrbno živel kot njegov hrvaški rdeči tovariš, madžarski sodrug?

Ne, to ne sme biti! Državniki, narodni poslanci in vsi merodajni faktorji, ki so poklicani, da ščitijo državo pred propastjo, morajo vendar enkrat spoznati nevarnost, ki preti državi vsled obupa bednih železničarjev. Še enkrat in to zadnjikrat povemo tem gospodom, da je železnica žila dotočnica v državno blagajno in ako ta žila neha biti, se ustavi tudi ves državni organizem. Postavite na merodajna mesta ljudi, ki poznajo aparat in morajo danes trepetajočim srcem od strani gledati, kako ugasne železniški stroj in bode še pred jesenjo gotovo popolnoma ugasnil, ako ne bode energične roke, ki bi napravila red in rešila situacijo. Našemu železničarju pa dajte možnost do življenja in videli bode, da ne bode tarnal in moledoval marveč donašal za odpomoč tisoče obresti s svojim umnim in vstrajnim delom. Dosedaj je za požrtovalno in vstrajno delo dobival le pohvale in priznanja. Pa od tega ne more živeti! Tudi ne od tega, kar dobiva na mesečni plači, ki znaša povprečno za slugo (z ženo in tremi otroci) čistih 482 kron. Od te bagatelke plača za kurjavo in razsvetljavo, doplačila na stanarino in vzemimo najbolj potrebno, to je za mleko za otroke skupaj 350 kron, tako, da mu za preživljanje pet oseb za celi mesec ostane pri tej neznosni draginji samo 132 kron! Mar to niso obupne razmere? Ali bi bilo čudno, da se v takemu obupu človek spozabi in krađe ali pa poseže bočeš, nočeš, moraš po skrajnem orožju, to je stavi? Ali more pri takih razmerah ostati še lojalni? Ne! Zato gospodje, politiko na stran! Korist države vas sili, da pomagate. Na vas je vse! Edina rešitev je: dati železničarjem toliko, da bodo živeli ali pa doli z cenami!

Politične vesti.

Vprašanje Prekmurja. Lansing se je kot zastopnik Zedinjenih držav posvetoval s Clemenceaum o razširjenju jugoslovanske meje preko demarkacijske črte v Prekmurju, kjer živi 62 tisoč Slovencev in le 25 tisoč Madžarov.

Volitve v belgijsko konstituinto se bodo vršile letos meseca novembra.

Kdo je v madžarski boljševiški armadi. Čehoslovaški armadi so se predale večje množice Rumunov in Srbov, pripadnikov rumunske in srbske armade. Madžarski boljševiki nam-

reč uvrščajo vse ujetnike v svojo rdečo gardo in jih pošljejo na fronto.

Italija in Nemška Avstrija. Italijanski zunanji minister Tittoni je izjavil v zbornici glede mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo, da prinaša pogodba za Italijo zelo povoljne gospodarske in teritorialne uspehe. Z Nemško Avstrijo bo imela Italija prijateljske stike.

Nemški okrajni glavar v Celovcu odstranjen. Vodja okrajnega glavarstva v Celovcu Hans vitez Rainer zu Harbach se je moral odstraniti čez demarkacijsko črto, ker je skušal delovati proti stremljenju jugoslovanskega poveljstva in ker je podpiral upor občin v celovški okolici.

Madžari se vsled sklepa mirovne konference ne morejo udeležiti razpravljanja, ker jim bodo mirovni pogoji stavljeni v okvirju pogodbe z Nemško Avstrijo.

Vzhodni blok naj bi se razprostiral od Baltijskega do Sredozemskega morja. V tem bloku naj bi bile zastopane Poljska, Čehoslovaška, Rumunija, Grška in Madžarska. Iz te romunske moke pa ne bo najbrž nobene kruha.

Spopad med francoskim in bolgarskim vojakom. V Lompalanki je došlo pri izkrcavanju francoskega polka do oboroženega spopada med francoskim in bolgarskim vojaštvom. Več Francozov je bilo ubitih in ranjenih.

Švica in zveza narodov. Švica se v slučaju izločitve Nemčije iz zveze narodov, baje ne bo pridružila zvezi.

Stavka pristaniških delavcev v Ameriki. V 300 ameriških lukah ob Atlantskem oceanu in v Meksikanskem zalivu stavkajo različne kategorije pristaniških delavcev, ki zahtevajo povišanje mezde in priznanje njih strokovne organizacije.

Bolgarski socijalisti za zblizanje z Romunijo. Na zborovanju bolgarskih socijalistov v Sofiji, katerega so se udeležili tudi ministri, so govorniki ostro napadali politiko bivšega carja Ferdinanda in razpravljali o možnosti zblizanja Bolgarske in Rumunije.

Sklep kongresa splošne ameriške delavske konfederacije. Prvi letni kongres splošne ameriške delavske konfederacije je sklenil, naj se vsi narodi sveta sprejmejo za člane zveze narodov.

Viljem II. pred sodišče. Holandska bo izročila bivšega nemškega cesarja Viljema ententi. Izročitev se bo izvršila v Haagu.

Ljudska zborovanja v Nemški Avstriji se vršijo v nedeljo 20. t. m., s katerimi bodo združeni izprevodi, kakor pri zadnjih majskih slovesnostih.

Socijalizacija na Madžarskem. Do sedaj je madžarska komunistična vlada socijalizirala 22 premogokopnih družb, 150 zavodov železne in kovinarske industrije in 27 podjetij strojne industrije. Večina tovarn je morala zmanjšati produkcijo, ker primanjkuje premoga in surovin.

Izgredi v Italiji se vedno ponavljajo. V Luceri v južni Italiji je prišlo med stavkujočimi in redarstvom do ostrega spopada, in je bilo veliko ljudi ubitih in ranjenih. Izgredi so večidel gospodarskega značaja.

Celovec zapuste naše čete. Tako ukazuje mirovna konferenca v Parizu. Celovec je gospodarsko navezan na slovensko ozadje in bi bila le

Članski prispevki in podpore Narodno-socijalne Zveze.

I. razred. — Članarina 40 vinarjev na teden. — Podpore:

Članstvo	nad 1/4 leta (12 tednov)	nad 1 leto (52 tednov)	nad 3 leta (156 tednov)
V bolezni	10 ted. po 8 K	10 ted. po 10 K	10 ted. po 12 K
V brez-poselnosti	5 ted. po 16 K	5 ted. po 18 K	6 ted. po 20 K
	—	1 ted. po 10 K	—
Porodnice	—	4 ted. po 8 K	—
Pogrebščina	—	enkrat 60 K	enkrat 80 K

II. razred. — Članarina 80 vinarjev na teden. — Podpore:

Članstvo	nad 1/4 leta (12 tednov)	nad 1 le.o (52 tednov)	nad 3 leta (156 tednov)
V bolezni	10 ted. po 16 K	10 ted. po 18 K	10 ted. po 20 K
	—	3 ted. po 14 K	5 ted. po 16 K
V brez-poselnosti	5 ted. po 18 K	5 ted. po 22 K	6 ted. po 24 K
	5 ted. po 14 K	6 ted. po 18 K	8 ted. po 16 K
Porodnice	—	4 ted. po 16 K	—
Pogrebščina	—	enkrat 100 K	enkrat 120 K

III. razred. — Članarina 120 vinarjev na teden. — Podpore:

Članstvo	nad 1/4 leta (12 tednov)	nad 1 leto (52 tednov)	nad 3 leta (156 tednov)
V bolezni	12 ted. po 20 K	10 ted. po 22 K	10 ted. po 24 K
	—	6 ted. po 20 K	10 ted. po 20 K
V brez-poselnosti	5 ted. po 24 K	10 ted. po 26 K	10 ted. po 30 K
	6 ted. po 20 K	4 ted. po 20 K	7 ted. po 20 K
Porodnice	—	4 ted. po 20 K	—
Pogrebščina	—	enkrat 140 K	enkrat 160 K

N. S. Z. ima svoje društvene prostore v Narodnem domu v Ljubljani (I. nadstropje, desno). Uradne ure so vsaki delavnik od 4 do 8 ure zvečer in ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure dopoldne. Tam lahko dobi vsako vsa nadaljna pojasnila. Za pisma je naslov: „Narodno-socijalna Zveza“ v Ljubljani.

Dragi tovariši delavci in uslužbenci!
Vabimo Vas, da pristopite k N. S. Z. Uvrstite se v vrste prebujenega in svobodnega jugoslovanskega delavstva. Zavržite malodušnost in omahovanje! Odločnost in vera v lastno moč bodi odslej zvezda vodnica v boljšo bodočnost jugoslovanskega proletarijata!

Plačajte takoj naročnino, da se Vam list ne ustavi!
Pridobivajte naročnike!

ING. Dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.

Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Mišerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. 933

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke.

Tehniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča „Zvezna tiskarna, v Ljubljani, Stari trg števil. 19.“

H. Suttner = LJUBLJANA =
MESTNI TRG 12
lastnik Henri Maire
priporoča svojo bogato zalogo srebrnine in zlatnine.
Zahtevajte cenik zastoj in poštnine prosto.

„KINTA“ karbidne svetilke

najnovjšega sestava, fino emajlirane, enostavne, ter popolnoma nenevarne razpošilja po poštnem povzetju za ceno 32 K, poštnina posebej

Glavno zastopstvo „KINTA“ svetilk, Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Telegrami: KINTA Ljubljana.

Generalna reprezentanca
za kraljestvo SHS
za baterije, žarnice
elektrotehniko

Izdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavni lokal

Mestni trg 25.

Izurjeno vlagalko

sprejme „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani
Stari trg števil. 19.

Drago vam plačam

lepo, suho

lipovo cvetje!

Zbirajte ga in javite, koje množino ga imate. Vreče vam pošljemo in prevzamemo blago proti povzetju!

Vinko Vabič, Zalec pri Celju.

Ponudbe trgovcev prosim le z navedbo cen!

Pravi firnež

v priznani najboljši in zanesljivi kakovosti.

Use vrste barv, barve za oblike, suhih in oljnatih, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinaj, steklarski in mizarski klop, pleskarske, slikarske in zidarke žopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi tvrdka

A. Zankl, sinovi

Ljubljana.

Ceniki se za časa vojske ne razpošiljajo.

BARVA in KEMIČNO — ČISTI
vsakovrstno blago in PERE in SVETLOLIKA
domače perilo ovratnice, zapesnice
(pošilja po isto na dom) in srajce

tovarna Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

Prva Jugoslovanska zaloga vseh živil na debelo za Kranjsko v Ljubljani

Ljudevit Jakovlić

Rimska cesta 19

priporoča svojo bogato zalogo živil vsem delavskim konsum. društvom in sl. občinstvu.

V Ljubljano potujočemu občinstvu se priporoča restavracija v Prešernovi ul. 9.

Zbirajte za narodno-socijalni tiskovni sklad!!

Zbirko zanimivih povesti in novel z Gorenjskega obsega knjiga:

„Šopek — samotarke“

Spisala znana povsod priljubljena ljudska pesnica in pisateljica M. Komarova

Založila in izdala

Zvezna knjigarna

v Ljubljani, Marljka trg 8

Cena vezani knjigi K 5.—, broširani K 4.—.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80.000.000
in rezervnega zaklada „ 2.500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Jadranska banka

Dejniška glavica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj.

Brzjavni naslov: *Jadranska.*

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek: plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.